

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 7Csp/81/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120259854
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Lajoš
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:6120259854.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Romanom Lajošom, v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., Bajkalská 30, 829 48 Bratislava - Ružinov, IČO: 31 335 004 proti žalovaným: 1/ Z. Z., H.. XX.XX.XXXX, Z. XXX, XXX XX Z., 2/ D. Z., H.. XX.XX.XXXX, Z. XXX, XXX XX Z., o zaplatenie 7 498,72 Eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalobu v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Žalovaným v 1. a 2. rade voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica v upomínacom konaní dňa 5.3.2020 domáhal od žalovaných v 1. a 2. rade zaplatenia sumy 7 498,72 Eur spolu s úrokom vo výške 5,69% zo sumy 6 827,18 Eur od 1.7.2017 do zaplatenia a úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 7 448,69 Eur od 1.7.2017 do zaplatenia, ako aj náhrady trov konania. Podaním zo 16.4.2020 žalobca súhlasil s vydaním platobného rozkazu vo výške 7 498,72 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 6 827,18 Eur od 1.7.2017 do zaplatenia a náhradou trov konania vo výške 224,50 Eur, čím v zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní došlo nad rámec tohto nároku k zastaveniu konania vo zvyšnej časti (t.j. v časti úroku 5,69% ročne zo sumy 6 827,18 Eur s v časti úroku z omeškania 5% ročne zo sumy prevyšujúcej sumu 6 827,18 Eur).

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že so žalovanými 1.10.2014 uzatvoril na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX zmluvu o úvere č. XXXXXXXX X XX (ďalej len „zmluva o úvere“), ktorou bol žalovaným poskytnutý medziúver v sume 7 700,- Eur. Poukázal na čl. VIII. bod 8.1. zmluvy o úvere, podľa ktorého sa poplatok za poskytnutie medziúveru zúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného úveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Zmluvou o úvere sa žalovaní zaviazali úver splatiť mesačnými splátkami vo výške 44,68 Eur, z ktorých suma 8,17 Eur tvorili vklady na konto sporenia a suma 36,51 Eur splátka úrokov vo výške 5,69% ročne za medziúver. Základom pre výpočet úrokov medziúveru bola suma poskytnutého medziúveru. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo 7.10.2016 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok a zároveň ich upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 6.6.2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Listom z 13.2.2020 vyzval žalovaných na plnenie, no žalovaní dlžnú sumu neuhradili. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca zúčtoval nasporenú sumu vo výške 872,82 Eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 7 700,- EUR, čo predstavuje po započítaní sumu 6 827,18 Eur (istina). Ku dňu 30.6.2017 tak výška žalobcovej pohľadávky predstavovala sumu 7 498,72 Eur, pričom pozostáva z: istiny vo výške 6 827,18 Eur,

nezaplatených úrokov za úver vo výške 621,51 Eur, úrokov vo výške 5,69% za úver od 7.6.2017 do 30.6.2017 vo výške 25,54 Eur ako aj úroku z omeškania 5% od 7.6.2017 do 30.6.2017 vo výške 24,49 Eur.

3. V upomínacom konaní Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz sp. zn. 19 Up/487/2020 zo 17.4.2020, ktorým zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť mu sumu 7 498,72 Eur, úrok z omeškania 5% ročne zo sumy 6 827,18 Eur od 1.7.2017 do zaplatenia a náhradu trov konaní vo výške 224,50 Eur. Vzhľadom na nedoručenie platobného rozkazu obom žalovaným a podanie návrhu na pokračovanie v konaní žalobcom došlo v zmysle § 10 ods. 3 zákona o upomínacom konaní k zrušeniu platobného rozkazu a postúpeniu veci Okresnému súdu Bardejov.

4. Žaloba s prílohami bola obom žalovaným doručená 26.11.2020. K doručenej žalobe sa žalovaní písomne nevyjadrili.

5. V podaní doručenom žalobcom na výzvu súdu z 29.1.2021 žalobca uviedol, že poskytnutý úver bol zabezpečený dvoma dlžníkmi, bonita klienta bola preverená sporením žalovaných, ktorí 12 mesiacov pred poskytnutím úveru vkladali na účet stavebného sporenia sumu 50,- Eur mesačne, čím preukázali svoju schopnosť poukazovať splátky úveru v sume 44,68 Eur. K zdroju príjmov žalovaných poukázal na oznámenie IČO zamestnávateľa jedného zo žalovaných. Tvrdil tiež, že trvanie zamestnania bolo preverené prostredníctvom Sociálnej poisťovne a že podmienky poskytnutia úveru boli preverené bonitou zo sporenia, čo podľa neho nebolo v rozpore s opatrením NBS.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 23.3.2021, ktoré vykonal v neprítomnosti strán, pri splnení podmienok na prerokovanie nároku (t.j. zachovania lehoty na jeho prípravu, resp. súhlas s prejednaním veci v neprítomnosti žalobcu). Vo veci súd vykonal dokazovanie oboznámením listín predložených do spisu, hlavne zmluvou o úvere z 29.9.2014, všeobecnými podmienky stavebného sporenia pre fyzické osoby z 25.3.2014, sadzobníkom poplatkov žalobcu, amortizačnou tabuľkou pre medziúver a stavebný úver žalovaných, upozornením žalobcu na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo 7.10.2016 spolu s doručenkami, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo 6.6.2017 s doručenkami, predžalobnou výzvou z 13.2.2020 s doručenkami, výpisom z účtu medziúveru, výpisom z účtu stavebného úveru, žiadosťou o úver bez záložného práva z 23.9.2013, reportmi z úverových registrov na osoby žalovaných, pričom vo veci zistil nasledovný skutkový stav.

7. Zo zmluvy o úvere uzavretej dňa 1.10.2014 medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade ako dlžníkom a žalovanou v 2. rade ako spoludlžníkom súd zistil, že žalobca žalovanému v 1. rade poskytol medziúver č. XXXXXXXX X XX v sume 7 700,- Eur a to do obdobia, kým dlžník splní všetky podmienky na pridelenie cieľovej sumy a poskytnutie stavebného úveru. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok ako aj Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sa mal medziúver zúčtovať bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia, čím sa medziúver mal zmeniť na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX. Podľa základných úverových podmienok v zmluve bola úroková sadzba medziúveru dohodnutá vo výške 5,69% ročne, výška mesačných splátok úrokov z medziúveru v sume 36,51 Eur, splatnosť úrokov medziúveru: k 15. dňu v mesiaci, počet splátok medziúveru: 230. Zároveň bola v zmluve dohodnutá výška mesačného vkladu na účet stavebného sporenia: 8,17 Eur, výška stavebného úveru v sume 4 566,08 Eur, úroková sadzba stavebného úveru: 4,75% ročne, výška mesačnej splátky stavebného úveru: 44,68 Eur, počet splátok istiny stavebného úveru: 130, doba trvanie medziúveru/stavebného úveru: 30 rokov, konečná splatnosť medziúveru/stavebného úveru: do 15.9.2044, ročná percentuálna miera nákladov pri stavebnom úvere 4,83% ročne a pri medziúvere 5,99% ročne, priemerná ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľských úverov: 15,65% ročne.

8. V zmysle čl. X, bodu 10.1 zmluvy veriteľ má právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou lehotou splatnosti, t.j. veriteľ má právo požadovať zaplatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom a dlžník je povinný celý zostatok úveru s príslušenstvom zaplatiť aj pred dňom konečnej splatnosti úveru, predovšetkým v prípade: ak je dlžník v omeškaní s platením čo i len jednej splátky stavebného úveru, resp. úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako tri mesiace alebo je v omeškaní s platením čo i len jedného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

9. Podľa článku XI bodu 11.1 zmluvy právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení, Obchodným zákonníkom č. 513/1991 Zb., Občianskym zákonníkom č. 40/1964 Zb., zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v platnom znení a Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby.

10. Z výpisu z účtu medziúveru vyplýva, že žalovaní boli pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti medziúveru v omeškaní predovšetkým so splátkami medziúveru splatnými od januára 2016 až máj 2017.

11. Výzvou - Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo 7.10.2016 žalobca vyzval žalovaných v 1. a 2. rade v lehote do 20.10.2016 na úhradu omeškaných splátok v sume 341,05 Eur. Výzvu si žalovaní v 1. a 2. rade prevzali dňa 20.10.2016. Žalobca listom zo 6.6.2017 žalovaným v 1. a 2. rade oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 6.6.2017 nastala mimoriadna splatnosť celého úveru s tým, že boli žalovaní súčasne vyzvaní na vrátenie celej dlžnej sumy vrátane príslušenstva, ktorá k 16.6.2017 mala predstavovať sumu 7 568,69 Eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaní v 1. a 2. rade prevzali dňa 7.8.2017.

12. Zo žiadosti o úver bez záložného práva z 23.9.2014 bolo zistené, že ňou žalovaní na podklade zmluvy o stavebnom sporení požiadali o pridelenie cieľovej sumy - spotrebiteľský úver po vklade 10%. V žiadosti žalovaný uvádzali 3 nezaopatrené deti, preverenie bonity zo sporenia s uvedením identifikačného čísla organizácie zamestnávateľa, účel použitia finančných prostriedkov - modernizácia rodinného domu. Z dopytu v úverovom registri z 29.9.2014 vyplýva, že súhrn existujúcich úverov žalovaného k uvedenému dňu predstavoval sumu 28 557 Eur, a žalovanej v 2. rade predstavoval sumu 9 823,- Eur.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

15. Podľa § 52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

16. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

17. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

18. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

19. Podľa § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

22. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať
g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

23. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov:
b) ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

24. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

25. Podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere dočasne voľné zdroje fondu stavebného sporenia môže stavebná sporiteľňa použiť len na poskytovanie stavebných úverov za komerčných podmienok na stavebné účely stavebným sporiteľom, ktorí splnili podmienky sporenia svojich vkladov, ale ďalšie zmluvne dohodnuté podmienky na pridelenie stavebného úveru ešte nespĺňajú, alebo stavebným sporiteľom, ktorí ešte len sporia,

26. Súd vyhodnotil zmluvu medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s § 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, kde na jednej strane vystupuje dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

27. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým

prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

28. Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikácia prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo 20/09).

29. Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejme aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

30. Na základe vykonaného dokazovania súd ustálil, že žalobca ako veriteľ a žalovaní v 1. a 2. rade ako dlžníci uzavreli dňa 1.10.2014 zmluvu úvere č. XXXXXXXX X XX, ktorou im bol poskytnutý medziúver v sume 7 600,- Eur a ktorý boli povinní mesačne splácať splátkami úrokov v sume 44,68 Eur a to až do pridelenia cieľovej sumy, momentom ktorým by sa medziúver v zmysle podpísanej zmluvy zmenil po zúčtovaní so sumou nasporenou v rámci stavebného sporenia na stavebný úver vo výške 4 566,08 Eur. Uvedený medziúver je potrebné v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení považovať za bežný komerčný úver, na ktorý sa vzťahujú aj ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže nespadá pod žiadnu z výnimiek vymenovaných v § 1 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo okrem iného vyplýva aj z citovaného čl. XI bodu 11.1 uzavretej zmluvy. Keďže išlo o úver, ktorý je svojím charakterom spotrebiteľským úverom, dopadajú na neho aj ustanovenia označeného zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmysle neho mala zmluva o úvere obsahovať aj náležitosti vymenované § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) zákona o spotrebiteľských úveroch, medzi ktoré patrí tiež údaj o celkovej výške a konkrétnej mene spotrebiteľského úveru a správny údaj o ročnej percentuálnej miere úveru. V opačnom prípade je poskytnutý úver postihnutý sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona o spotrebiteľských úveroch.

31. Z obsahu posudzovanej zmluvy je zrejme, že žalobca ako veriteľ a žalovaní v 1. a 2. rade ako dlžníci uzavreli dňa 1.10.2014 zmluvu o úvere č. XXXXXXXX X XX, ktorou mal žalobca poskytnúť pod č. XXXXXXXX X XX medziúver v sume 7 700,- Eur. Z tvrdení uvádzaných v žalobe ako aj z predloženého výpisu z účtu medziúveru však vyplýva, že žalobca žalovanému v 1. rade poukázal len sumu 7 600,- Eur, teda úver znížený o sumu 100,- Eur, ktorá predstavuje poplatok za spracovanie úveru, resp. medziúveru. V tejto súvislosti však súd poukazuje na rozhodnutie súdneho dvora EÚ v rozsudku C-377/14 vo veci Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti FINWAY, a.s., kde ustálil výklad pojmu celková výška úveru tak, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 Smernice 2008/48 ako aj bod I prílohy 1 tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Ak žalovaní na základe zmluvy o úvere reálne čerpali sumu 7 600,- Eur (t.j. úver znížený o poplatok za poskytnutie úveru 100,- Eur), čo vyplýva aj z výpisu z účtu žalovaného, pričom v zmluve je uvedený nesprávny údaj 7 700,- Eur, má to rovnaké následky ako keby v zmluve údaj o celkovej výške úveru uvedený vôbec nebol. Teda zmluva neobsahuje náležitosť ustanovenú §

9 ods. 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch a takáto nesprávna celková výška úveru má v konečnom dôsledku za následok, že v zmluve je uvedená (vypočítaná) aj nesprávna výška RPMN a to v neprospech spotrebiteľa. Výpočet RPMN totiž závisí od celkovej výšky úveru [§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch]. Z uvedených dôvodov súd vyhodnotil poskytnutý úver ako bezúročný a bez poplatkov.

32. Ďalej bol žalobca ako veriteľ povinný splniť si pred poskytnutím úveru aj povinnosť skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaných v 1. a 2. rade ako spotrebiteľov splácať poskytnutý spotrebiteľský úver postupom vyplývajúcim z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a to pod sankciou vyplývajúcou z § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

33. Z obsahu vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca posudzoval bonitu žalovaných na základe výsledku dopytu v Spoločnom registri bankových informácií, preverení stavu v čase uzavretia zmluvy o úvere vedeného sporenia žalovaných a v zmysle informácií zistených od žalovaných v ich žiadosti o úver. Z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že pri posudzovaní schopnosti žalovaných splácať úver žalobca nemal preukázanú konkrétnu výšku mesačného príjmu žalovaných v 1. a 2. rade ako dlžníkov za primerané obdobie pred poskytnutím úveru (obsah žiadosti síce uvádza IČO zamestnávateľa niektorého zo žalovaných, neuvádza však výšku jeho skutočného príjmu a ani výšku a zdroj príjmu spoludlžníka), rovnako tak nemal preukázané a ním ani neboli zisťované ich výdavky s ohľadom na 3 osoby (deti) odkázané na nich svojou výživou. Posúdenie uvedených skutočností bolo potrebné aj z toho dôvodu, že dopytom v úverovom registri bola zistená skoršia úverová záťaž žalovaných (u žalovaného v 1. rade existujúce úvery v sume 28 557,- Eur a u žalovanej v 2. rade nesplatené v sume 9 823,- Eur), pričom z procesu overovania ich bonity žalobcom nevyplýva konkrétne zhodnotenie výšky čistých príjmov žalovaných po odpočítaní splátok v tom čase živých úverov žalovaných ako aj primeraných výdavkov bývanie, svoju výživu a na výživu odkázaných osôb. Žalobca netvrdil a ani nepreukazoval, že by využil zákonom predpokladanú možnosť žiadať dlžníkov ako spotrebiteľov, aby poskytli úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca v konaní tiež netvrdil a ani nepreukázal, že by akýmkoľvek spôsobom skúmal výšku výdavkov žalovaných v 1. a 2. rade a ich rodiny a vplyv týchto výdavkov na posúdenie ich spôsobilosti splácať daný úver. Preukázané nebolo ani tvrdenie žalobcu, že trvanie pracovného pomeru mal preukázané dopytom v Sociálnej poisťovni.

34. Cieľom § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov,

tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

35. Dôsledkom vyššie uvedeného je tak záver súdu, že v zmysle § 11 ods. 2 v spojení s § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch žalobca pred poskytnutím úveru ako veriteľ neposúdil so zákonom vyžadovanou odbornou starostlivosťou schopnosť klientov (žalovaných v 1. a 2. rade) splácať úver prostredníctvom relevantných poznatkov o výške ich príjmov a výdavkov ako aj podstatných okolností vyplývajúcich z ich rodinnej situácie, čo je potrebné považovať za hrubé porušenie povinnosti overovania spôsobilosti klientov splácať úver s odbornou starostlivosťou, vedúce súd k rovnakému záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Opísané zistenia vedú súd aj k záveru, že žalobca nebol oprávnený úver predčasne (jednorázovo) zosplatiť, pretože pri posudzovaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver žalovanými v 1. a 2. rade nežiadal dlžníkov o preukázanie v tomto smere rozhodujúcich skutočností.

36. Pretože v okolnostiach prípadu súd dospel k záveru, že poskytnutý úver je v dôsledku sankcie vyplývajúcej z § 11 ods. 1 písm. b) a d) a ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov, žalovaní v 1. a 2. rade až do pridelenia cieľovej sumy nie sú a neboli povinní uhrádzať splátky úrokov a poplatkov, ktoré (ako vyplýva priamo z obsahu zmluvy) tvorili celú splátku poskytnutého medziúveru. Povinnosť splácať istinu tohto úveru by im vznikla až po jeho zmene na stavebný úver a to po pridelení cieľovej sumy, čo v danom prípade preukázané nebolo a preto v čase podania žaloby, ako aj v čase rozhodovania súdu o uplatnenom nároku ešte nebola istina poskytnutého úveru vôbec splatná. Žalobca ako veriteľ nebol oprávnený úver zosplatiť, keďže aj táto sankcia vyplýva veriteľovi z § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v prípade, ak pri posudzovaní schopnosti splácať úver veriteľ pred poskytnutím spotrebiteľského úveru nekonal s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 označeného zákona. Žalobcom vykonané zosplatenie úveru oznámením zo 6.6.2017 tak považuje súd v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka za neplatné.

37. Na základe uvedených dôvodov tak bolo potrebné žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietnuť.

38. Ako obiter dictum súd dodáva, že aj v prípade platného predčasného zosplatenia úveru by uplatnený nárok nebolo možné priznať a to z dôvodu jeho premlčania. Pokiaľ dôjde k zosplateniu dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky a za takúto možno v spojení s aplikáciou § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka považovať len splátku, s ktorou boli žalovaní v omeškaní viac ako tri mesiace pred zosplatením úveru. V danej veci to znamená, že pokiaľ k zosplateniu úveru došlo ku dnu 6.6.2017, tak premlčacia doba v zmysle § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka začala plynúť v súvislosti so splátkou vkladu na účet stavebného sporenia splatnou 15.2.2017. Žaloba však bola na súd doručená až 5.3.2020, teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, na následok ktorý musí súd v zmysle § 54a Občianskeho zákonníka prihliadať ex offa (obdobne pozri aj rozsudky Okresného súdu Bardejov sp. zn. 7Csp/23/2019 z 31.3.2020, sp. zn. 3Csp/70/2018 z 11.2.2020 alebo sp. zn. 3Csp/22/2019 z 19.6.2020).

39. Podľa § 255 odsek 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Podľa § 262 odsek 1 C.s.p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania súd považuje za potrebné uviesť, že princípu rozumnosti v práve (princípu „zdravého rozumu“) chrániaceho hodnotu racionality, vyvoditeľného z idey právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a tiež princípu efektivity vyplývajúceho z čl. 17 C.s.p., nezodpovedá taká interpretácia a aplikácia ustanovenia § 262 ods. 1 a 2 C. s. p., výsledkom ktorej je rozhodnutie súdu obsahujúce výrok, že strana sporu má nárok na náhradu trov konania, hoci je v čase rozhodovania súdu zrejmé, že jej zjavne žiadne trovy nevznikli a už ani vzniknúť nemôžu, a tiež následné rozhodnutie súdu obsahujúce výrok, že strana sporu je povinná zaplatiť druhej strane náhradu trov konania vo výške 0,00 Eur. Takéto výroky sú za danej situácie rozporné a nerešpektujúce zásadu, podľa ktorej z nemožného právo (nárok, záväzok) nevznikne, resp. že k nemožnému sa neprihliada (impossibilia nulla obligatio est). Odporujú zároveň všeobecnému poznaniu, že „z ničoho nič nevznikne“. Navyše rozhodnutie súdu ukládajúce povinnosť plniť, ktoré je v skutočnosti rozhodnutím

o uložení povinnosti neplniť (resp. rozhodnutie ukladajúce povinnosť plnenia a zároveň neplnenia), oslabuje autoritu súdov a dôveryhodnosť výkonu súdnictva. Súd preto vzhľadom na to, že žalovaným v 1. a 2. rade, ktorí by mali vzhľadom na svoj úspech v konaní nárok na náhradu trov konania, žiadne trovy konania nevznikli, rozhodol tak, že žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 CSP). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 CSP).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 CSP).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 CSP).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 CSP).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 CSP). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.